

ضوابط تألیف کتاب

مصوبه جلسه مورخ ۹۰/۰۴/۲۹ شورای سیاستگذاری انتشارات

الف) تعریف تألیف

تألیف اثری است که در آن مؤلف یا مؤلفان، یافته‌ها و یا نظرهای خود و اشخاص صاحب نظر را به منظور ارتقای دانش موجود پردازش و به صورت مجموعه‌ای تخصصی در قالب یک کتاب مطرح می‌کند.

ب) ویژگی‌های مؤلف (مؤلفان)

- ۱- سابقه تدریس یا تحقیق در رشته تخصصی کتاب (حداقل ۵ سال).
- ۲- دارا بودن مقالات چاپ شده مرتبط با موضوع کتاب (حداقل ۵ مقاله در مجلات علمی و پژوهشی).
- ۳- مرتبط بودن موضوع کتاب با رشته تخصصی مؤلف.

ج) استانداردهای تألیف عبارتند از:

- ۱- مشخص بودن هدف کتاب.
- ۲- استفاده از منابع معتبر.
- ۳- طرح و پردازش یافته‌ها و نظرهای خود و دیگران.
- ۴- هماهنگی و تناسب مطالب با یکدیگر و با هدف کتاب.
- ۵- به روز بودن منابع و مأخذ (حسب مورد).
- ۶- جامعیت و کفایت مباحث در موضوع مورد بحث.
- ۷- نظم منطقی در توالی فصول کتاب.
- ۸- مستند و مستدل بودن مطالب کتاب.
- ۹- سازگاری با اصول نوشتاری و موازین علمی و ادبی زبان مربوط.

د) نشانگرهای تألیف عبارتند از:

- ۱- بیان هدف کتاب در پیشگفتار و رعایت آن در متن.
- ۲- اشاره (ارجاع درون متنی) به یافته‌ها و نظریه‌های مؤلف و دیگران در ارتباط با موضوع کتاب (ارجاع به مهم‌ترین یافته‌ها و منابع مرتبط با موضوع کتاب: ذکر منابع و مأخذ، نزدیک بودن منابع به تاریخ انتشار کتاب (ترجیحاً ۵ سال اخیر) و توجیه ارائه منابعی که از نظر تاریخی، برای موضوع مورد نظر لازم به ارائه باشد).
- ۳- برخورداری از نظم منطقی در ترتیب فصول و مطالب ارائه شده با توجه به هدف و عنوان کتاب.
- ۴- تهیه فهرست موضوعی (نمایه موضوعی، واژگان اصلی، نام‌ها، مکان‌ها و مفاهیم و...) با ذکر شماره صفحات در پایان کتاب.
- ۵- ارائه فهرست منابع استفاده شده در متن در پایان کتاب.
- ۶- کتاب شناسی

ضوابط ترجمه کتاب

مصوبه جلسه مورخ ۹۰/۰۴/۲۹ شورای سیاستگذاری انتشارات

الف) تعریف ترجمه

ترجمه اثری است که صاحب اثر، مفهوم و محتوای کامل یک کتاب را از زبانی به زبان دیگر بر می‌گرداند. ترجمه مطلوب آن است که مترجم ساختار کتاب اصلی را حفظ و متن را به دقت و با استفاده از معادل‌های مناسب و رایج و با رعایت یکنواختی در سراسر کتاب به طور سودمند به زبان فارسی (زبان مقصد) آنچنان برگرداند که برای خواننده فارسی زبان (زبان مقصد) قابل فهم باشد.

ب) ویژگی‌های کتاب مطلوب برای ترجمه

- ۱- کتاب مورد ترجمه از زبان دیگر ترجمه نشده باشد و به زبان اصلی باشد (در غیر اینصورت تشخیص آن بر عهده شورای تخصصی است).
- ۲- ناشر اصلی کتاب معتبر باشد.
- ۳- مؤلف کتاب اصلی شناخته شده و پژوهشگر برجسته در موضوع کتاب باشد.
- ۴- در مورد کتاب‌های درسی، کتاب به عنوان کتاب درسی دانشگاه‌های معتبر جهان باشد.
- ۵- از انتشار آخرین چاپ کتاب بیش از پنج سال نگذشته باشد (مگر درباره کتاب‌های مرجع که تشخیص آن بر عهده شورای تخصصی است).
- ۶- گروه مخاطبان کتاب مشخص باشد و تا حد ممکن در رشته مربوطه بخش گسترده‌ای را پوشش دهد.

ج) ویژگی‌های مترجم

- ۱- مترجم به زبان اصلی کتاب تسلط داشته باشد.
- ۲- موضوع کتاب در رابطه با رشته تخصصی مترجم باشد یا مترجم موضوع کتاب را تدریس کرده باشد.
- ۳- با واژگان تخصصی معادل و رایج در زبان فارسی آشنا باشد.
- ۴- به مهارت‌های نوشتاری زبان فارسی تسلط داشته باشد.
- ۵- حداقل دو مقاله به زبان اصلی یا تخصصی داشته باشد.
- ۶- مترجم حداقل دو مقاله به زبان فارسی به چاپ رسانده باشد.

د) استانداردهای ترجمه عبارتند از:

- ۱- حفظ ساختار کتاب؛ "حفظ فصل بندی، بخش بندی، پاراگراف بندی، نوع و اندازه حروف کتاب" (مگر در موارد خاص که تشخیص آن به عهده شورای تخصصی خواهد بود).
- ۲- حفظ امانت‌داری کتاب اصلی؛ "حفظ مفهوم کتاب بدون هیچ گونه حشو و زوائد".
- ۳- دقت در ترجمه؛ "حذف هیچ یک از کلمات اصلی، عبارات، جمله‌ها و پاراگراف‌ها مجاز نیست". ترجمه حواشی و ضمایم کتاب (پانویس، کتابنامه، فهرست اعلام) نیز ضروری است.
- ۴- استفاده از معادل‌های مناسب و رایج برای واژه‌های بیگانه و نقل معادل خارجی آن‌ها در پانویس.
- ۵- به کار بردن واژگان انتخاب شده برای کلمات به طور یکسان در تمام متن.
- ۶- حفظ سودمندی اثر با توجه به هدف کتاب اصلی برای خواننده با اضافه کردن توضیحات و پاورقی و یادداشت‌ها در پایان کتاب (در صورت نیاز).
- ۷- ارائه فهرست اصطلاحات به صورت خارجی / فارسی (فارسی / خارجی)؛ هرگاه در برابر اصطلاح خارجی بیش از یک معادل فارسی متداول است، مترجم معادل منتخب خود را اول و بقیه را در ادامه (پرانتز) می‌نویسد.